

Cirkulärnr: 1991:31
Diariernr: 1991:0264
Handläggare: Janne Rusk
Avdsek: KT Gatu
Datum: 1991-01-30
Mottagare: Kommunstyrelsen
Skolstyrelsen
Trafikhuvudmännen
Rubrik: Kommunerna får ansvaret för gymnasieelevernas resor

Kommunerna får ansvaret för gymnasieelevernas resor

Riksdagen beslutade i december att kommunerna ska ges ett samlat ansvar för skolverksamhetens genomförande. För detta utgår ett statligt stöd till driften i form av sektorsbidrag.

I sektorsbidraget till gymnasieskolan kommer även statsbidraget till gymnasieelevernas dagliga resor samt inackorderingstillägget att ingå vilket innebär att kommunerna även får ett ansvar för dessa. De här förändringarna kräver ändringar i skollagen och studiestödslagen som ännu inte har hunnit genomföras. Övertagandet av ansvaret för gymnasieelevernas resor kommer att ske den 1 juli 1991 medan ansvaret för inackorderingsstödet planeras att föras över fr o m 1 juli 1992. Vad gäller inackorderingsstödet avser vi att återkomma med ytterligare information.

NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN

Enligt förordningen om statsbidrag till vissa elevresor (1983:599 ändrad 1989:618) får trafikhuvudmannen statsbidrag till kostnaderna för gymnasieelevernas dagliga resor mellan bostaden och skolan. Bidraget avser kostnaderna för sådana resor där färdvägen är minst sex kilometer och lämnas till trafikhuvudmannen under förutsättning att denne åtar sig ansvaret för resorna. Huvudmannen får bestämma hur resorna ska ske. Om de inte kan ske med kollektiva färdmedel som huvudmannen tillhandahåller ska denne lämna ersättning till eleven för hans reskostnader.

Statsbidragets storlek fastställs av riksdagen och fördelas mellan länen på grundval av antalet elever och kollektivtrafiktaxan. För läsåret 1990/91 fördelades statsbidraget enligt följande:

Län	Statsbidrag Mkr	Ersättning per ers ber elev (kr)
AB	29,4	1 172
C	14,5	2 396
D	7,2	1 776
E	10,9	1 703
F	11,1	1 968
G	6,8	2 189
H	8,4	2 163
I	0,8	1 635
K	5,1	1 809
L	13,0	2 229
M	31,5	2 373
N	8,6	1 817
O	30,4	2 018
P	19,5	2 548
R	13,5	2 341
S	9,8	2 255
T	12,1	2 333

U	9,1	2 424
W	5,7	1 521
X	7,9	2 021
Y	11,8	2 450
Z	2,8	2 028
AC	11,8	3 327
BD	11,6	2 936

Totalt 293,2

Med hänsyn till att persontransporter beskattas från årsskiftet så har ersättningen justerats upp från 293,2 Mkr till 329 Mkr.

Trafikhuvudmännen har organiserat verksamheten olika i olika län. I de flesta län har man delat ut färdbevis till eleverna medan några län har valt att betala ut ersättningen till samtliga berättigade elever. I de län där färdbevis har delats ut har de elever som inte kunnat göra resorna med kollektiva färdmedel erhållit en kontantersättning. Ersättningens storlek har bestämts av trafikhuvudmannen och i de flesta fall varit relaterat till avståndet mellan bostad och skola/hållplats.

FRÅN 1 JULI 1991

Ansvaret för gymnasieelevernas resor kommer från 1991-07-01 att läggas på primärkommunerna. Ansvaret för elevernas dagliga resor omfattar all den gymnasiala utbildning som berättigar till statlig studiehjälp (dvs även landstingets gymnasiala utbildning). Ansvaret omfattar också studiehjälpsberättigade elever vid den kommunala vuxenutbildningen samt elever inom folkhögskolan och vissa studiestödsberättigade privatskolor.

Kommunens ansvar innebär inte att kommunen är skyldig att anordna skolskjuts för samtliga bidragsberättigade elever. I det fall där resan inte kan ske med kollektiva färdmedel ska kommunen lämna ersättning till eleven för hans reskostnader. I proposition 1990/91:18 om ansvaret för skolan sägs att den föreslagna förändringen inte ska påverka elevernas rättigheter till ersättning för resor. Det innebär att kommunernas ansvar omfattar alla elever som har minst sex kilometers färdväg. Det möter dock inget hinder för kommunen att besluta om lägre avståndsgränser för när färdbevis eller reskostnadsbidrag utdelas.

Det statsbidrag som tidigare har lämnats till trafikhuvudmännen kommer att ges till primärkommunerna och ingå i sektorsbidraget för gymnasieskolan. Eftersom resebidraget ingår i sektorsbidraget så kommer bidragets storlek inte direkt att framgå. För läsåret 1991/92 har man i budgetpropositionen föreslagit att statsbidraget för gymnasieelevernas resor ska uppgå till 381,2 Mkr. Beloppet ska årligen indexuppräknas på samma sätt som övriga delar av statsbidraget.

Statsbidraget kommer att fördelas mellan länen med utgångspunkt från det faktiska bidraget för basåret (1990/91). Inom länet kommer bidraget att fördelas mellan kommunerna utifrån antalet elever med mer än sex kilometers färdväg. Bidraget kommer att ställas till elevens hemortskommun.

Det är angeläget att kommunerna redan nu tar kontakt med trafikhuvudmännen för att dels ta till vara den kunskap som finns där dels träffa överenskommelse om praktiska frågor och administrativa rutiner. För att undvika suboptimeringar vill vi också understryka vikten av att gymnasieelevernas resor inte behandlas isolerat från kollektivtrafikplaneringen.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunaltekniska avdelningen

Jane Cederqvist

Janne Rusk

